

บทที่ 5

วิเทศธุรกิจ

เค้าโครงเรื่อง

ความหมายของวิเทศธุรกิจ ความเป็นมา รูปแบบศูนย์กลางการเงินระหว่างประเทศ กำเนิดวิเทศธุรกิจไทย วิเทศธุรกิจและผลกระทบเศรษฐกิจไทย แนวโน้มวิเทศธุรกิจไทย

สาระสำคัญ

1. ความหมาย
2. ความเป็นมา
3. รูปแบบศูนย์กลางการเงินระหว่างประเทศ
4. กำเนิดวิเทศธุรกิจไทย
 - 4.1 ลำดับเหตุการณ์ที่สำคัญ
 - 4.2 ธนาคารที่ได้รับอนุญาต
 - 4.3 ความหมายของกิจการวิเทศธุรกิจ
 - 4.4 ประเภทกิจการวิเทศธุรกิจ
5. วิเทศธุรกิจและผลกระทบเศรษฐกิจไทย
 - 5.1 สินเชื่อวิเทศธุรกิจ
 - 5.2 เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิภาคเอกชน
6. แนวโน้มวิเทศธุรกิจไทย

จุดประสงค์ของการเรียนรู้

เพื่อให้นักศึกษาทราบความหมายการกำเนิดและประเภทของกิจการวิเทศธนกิจ
ตลอดจนผลกระทบเศรษฐกิจไทย

ความนำ

การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ สร้างโอกาสประเทศไทยให้สามารถผลักดันประเทศก้าวไปสู่ศูนย์กลางการเงินในภูมิภาคเอเชีย ดังนั้นประเทศไทยมีความจำเป็นต้องสร้างปัจจัยที่สามารถเกื้อหนุนให้ประเทศต่างๆ ในประชาคมเกิดความเชื่อมั่นต่อระบบการเงินของไทย ด้วยเหตุนี้ภาครัฐบาลจึงได้พัฒนาระบบการเงินของประเทศไทยให้เป็นสากลมากขึ้นตามลำดับ

วิเทศธนกิจไทยหรือ BIBFs ได้พัฒนาการและมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จากสถิติการขยายตัวของสินเชื่อประเภท OUT/IN ซึ่งมีสัดส่วนในสินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการขยายตัวของสินเชื่อวิเทศธนกิจไทย (BIBFs) ประเภท OUT/IN ได้รับปัจจัยสนับสนุนหลายประการ เช่น ต้นทุนการกู้ยืมที่ต่ำกว่าการกู้ยืมเงินบาท ความสะดวกสบายของลูกค้าที่ต้องการเงินทุนต่ำหรือต้องการกู้เงินตราต่างประเทศ และวงเงินขั้นต่ำและจำนวนเงินการกู้ยืมไม่สูงนัก การกระจายของสินเชื่อ BIBFs ประเภท OUT/IN ได้เข้าสู่ภาคเศรษฐกิจสำคัญโดยเฉพาะธุรกิจการธนาคารและการเงิน การพาณิชย์ การสาธารณสุขโลกและสาขาอุตสาหกรรม เป็นต้น

วิเทศธนกิจ

ความหมาย

“วิเทศธนกิจ” หมายถึงเรื่องกิจการเกี่ยวกับทรัพย์สินต่างประเทศซึ่งมาจากความหมายในภาษาอังกฤษคำว่า International Banking Facilities (IBFs) หรือที่คนทั่วไปเรียกว่า Offshore Banking เมื่อเป็นของประเทศไทยจึงเดิมคำว่า Bangkok นำหน้า IBFs ได้ชื่อใหม่เป็น BIBFs

ความเป็นมา

คณะทำงานของธนาคารแห่งประเทศไทยโดยมีนายวิจิตร สุพินิจ อดีตผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ริเริ่มแนวคิดการผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการเงินหรือ Funding Center ในภูมิภาคเอเชีย

รูปแบบศูนย์กลางการเงินระหว่างประเทศ

รูปแบบศูนย์กลางการเงินระหว่างประเทศแบ่งออกได้ตามลักษณะธุรกิจเป็น 3 ประเภทดังนี้

1. ศูนย์ระดมเงินทุน (Funding Center) เป็นศูนย์กลางการเงินที่ทำหน้าที่ระดมทุนจากต่างประเทศและจัดสรรให้ผู้ต้องการเงินทุนภายในประเทศ และต่างประเทศ เช่น การที่กลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN) เป็นผู้รัายใหญ่ในตลาดดอลลาร์อาเซียน (Asian Dollar Market) ที่สิงคโปร์
2. ศูนย์กลางการเงินเต็มรูปแบบหรือครบวงจร (Full Service Center) เป็นศูนย์กลางการเงินที่มีระดับการพัฒนาอยู่ในขั้นสูงสุด โดยจะทำหน้าที่ระดมเงินทุนจากแหล่งเงินทุนต่างๆและจัดสรรเงินทุนกระจายไปยังแหล่งที่ต้องการเงินทุนทั่วโลก รวมถึงการให้บริการทางการเงินและการธนาคารระหว่างประเทศแก่ผู้ใช้บริการ ตัวอย่างเช่นศูนย์กลางนิวยอร์กและลอนดอน
3. ศูนย์ลงบัญชี (Booking Center) เป็นศูนย์กลางการเงินที่เป็นเพียงศูนย์การผ่านบัญชีเพื่อการระดมทุนและจัดสรรทุนให้กับบุคคลที่มีได้มีถิ่นพำนักอยู่ในประเทศ ทั้งนี้การที่มีการเก็บภาษีในอัตราที่ต่ำมากจึงดึงดูดให้ผู้ลงทุนที่ต้องการหลีกเลี่ยงภาษีหรือกฎเกณฑ์ต่างๆในประเทศของตนหันมาลงบัญชีที่ศูนย์กลางนี้เช่นที่หมู่เกาะเคย์แมนและบาฮามาส

กำเนิดวิเทศธนกิจไทย

มีวัตถุประสงค์สำคัญคือการผลักดันให้ประเทศไทยก้าวไปสู่ศูนย์กลางการเงินในภูมิภาคเอเชีย กำเนิด BIBFs มีลำดับเหตุการณ์เริ่มจากการผ่อนคลายการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินในวันที่ 1 เมษายน 2534 เป็นการผ่อนคลายความเข้มงวดในการควบคุมการปริวรรตเป็นอย่างมาก ซึ่งจะมีผลให้กระแสเงินตราต่างประเทศไหลเข้าออกคล่องตัวมากขึ้น

ต่อมามีการผลักดันให้ระบบธนาคารพาณิชย์ไทยเป็นสากลมากขึ้น โดยนำมาตรฐาน BIS หรือ Bank for International Settlements เข้ามาใช้เพื่อให้ธนาคารปรับปรุงวิธีดำรงความเชื่อมั่นในระบบการธนาคารของไทยมากขึ้น

ลำดับเหตุการณ์สำคัญ การจัดตั้งวิเทศธนกิจไทยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

วันที่ 8 กันยายน 2535 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหลักการในการจัดตั้งกิจการวิเทศธนกิจไทย หรือ Bangkok International Banking Facilities (BIBFs) ตามข้อเสนอของคณะกรรมการร่วม ซึ่งกระทรวงการคลังแต่งตั้งขึ้นประกอบด้วยกระทรวงการคลังและผู้แทนจากธนาคารแห่งประเทศไทย โดยมีธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นประธานกรรมการ หน้าที่ของคณะกรรมการร่วมคือ

- พิจารณาคำขออนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบกิจการวิเทศธนกิจในประเทศไทย และพิจารณาข้อมูลต่างๆ ที่ธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งเสนอมาพร้อมกับข้อมูลด้านกำกับวิเคราะห์และตรวจสอบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยดูแล
- กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกธนาคารพาณิชย์ที่เหมาะสมให้ประกอบกิจการวิเทศธนกิจได้
- กำหนดระยะเวลาให้ธนาคารพาณิชย์ยื่นคำขออนุญาตประกอบกิจการวิเทศธนกิจ

วันที่ 16 กันยายน 2535 นายพันส สิมะเสถียร รัฐมนตรีกระทรวงการคลัง ได้ออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องการประกอบกิจการวิเทศธนกิจของธนาคารพาณิชย์

รายละเอียดประกาศดังกล่าวได้กำหนดประเภทกิจการต่างๆ ที่ธนาคารวิเทศธนกิจสามารถประกอบกิจการได้ว่ามีอะไรบ้าง ได้กำหนดเงื่อนไขในการประกอบกิจการวิเทศธนกิจของธนาคารพาณิชย์ โดยมีเงื่อนไขการประกอบกิจการวิเทศธนกิจ ทั้งนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน 2535 เป็นต้นไป

ประกาศฉบับนี้ จำแนกกิจกรรมของการประกอบวิเทศธนกิจออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. OUT-OUT เป็นกิจการวิเทศธนกิจเพื่อการให้กู้ยืมในต่างประเทศ
2. OUT-IN เป็นกิจการวิเทศธนกิจเพื่อการให้กู้ยืมในประเทศ
3. ธุรกิจวิเทศธนกิจอื่น

มีข้อสังเกตจากประกาศในข้อ 3 คือ นอกจากกระทรวงการคลังได้ขยายความถึงการประกอบธุรกิจของประเภท “ธุรกิจวิเทศธนกิจอื่น” ไว้แล้ว ยังได้เปิดช่องไว้ในข้อ 3 แห่งประกาศดังกล่าวนี้ไว้ด้วยอีกว่า “ธนาคารพาณิชย์ที่ประกอบกิจการวิเทศธนกิจอาจประกอบธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือเนื่องจากกิจการวิเทศธนกิจหรือธุรกิจอื่นอันเป็นประเพณีที่กิจการวิเทศธนกิจพึงกระทำได้ตามที่ได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย”

การตีความในประกาศข้อ 3 มีข้อความสำคัญเกี่ยวกับธุรกิจวิเทศธนกิจอื่น ธนาคารพาณิชย์ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการวิเทศธนกิจ ยังมีโอกาสให้บริการในเรื่องเกี่ยวกับวิเทศธนกิจอื่นๆ ได้อีก สุดแต่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นสมควรจะอนุญาตอีกด้วย

วันที่ 16 กันยายน 2535 ในวันเดียวกันนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการประกอบกิจการวิเทศธนกิจของธนาคารพาณิชย์อีกฉบับหนึ่ง เป็นข้อกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการวิเทศธนกิจต้องปฏิบัติตามในประกาศฉบับนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เพิ่มประเภทกิจกรรมที่ธนาคารพาณิชย์ผู้ได้รับอนุญาตประกอบวิเทศธนกิจสามารถประกอบธุรกิจอื่นที่เรียกว่า Investment Banking ได้อีกด้วย เช่น

- การจัดจำหน่ายหรือการรับประกันการขายตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกจำหน่ายในต่างประเทศ
- การเป็นที่ปรึกษาในการซื้อกิจการ รวมกิจการหรือควบกิจการ
- การเป็นที่ปรึกษาทางการเงิน
- การจัดทำหรือวิเคราะห์โครงการเพื่อการลงทุน
- บริการข้อมูลทางการเงิน

ประกาศฉบับนี้ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน 2535 เป็นต้นไป

วันที่ 22 กันยายน 2535 กรมสรรพากรได้ออกพระราชกฤษฎีกา 2 ฉบับ เพื่อยกเว้นและลดอัตราภาษีอากรที่จัดเก็บจากกิจการวิเทศธนกิจของธนาคารพาณิชย์ตามนโยบายการสนับสนุนการจัดตั้งกิจการวิเทศธนกิจในประเทศไทย

พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวนี้อ ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรกับกิจการวิเทศธนกิจสรุปได้ดังนี้

1. ภาษีเงินได้นิติบุคคลทั่วไปร้อยละ 30 BIBFs เป็นร้อยละ 10
2. ภาษีกำไรส่งออกร้อยละ 10 ตามปกติ
3. ภาษีการค้าทั่วไปร้อยละ 3.3 BIBFs ได้รับยกเว้น
4. ภาษีหัก ณ. ที่จ่ายทั่วไปร้อยละ 10-ร้อยละ 15 เป็นยกเว้น
5. อากรแสตมป์ได้รับยกเว้น

สำหรับกิจกรรมวิเทศธนกิจ OUT-OUT

วันที่ 5 ตุลาคม 2535 นายวิจิตร สุพินิจ อดีตผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะประธานคณะกรรมการร่วมได้ออกประกาศ กำหนดหลักเกณฑ์ การยื่นคำขออนุญาตประกอบกิจการวิเทศธนกิจขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักปฏิบัติในการยื่นคำขออนุญาตของธนาคารพาณิชย์ที่ประสงค์จะเปิดกิจการวิเทศธนกิจ

วันที่ 16 มีนาคม 2536 เปิดกิจการวิเทศธนกิจไทยและเป็นวันสำคัญของประวัติศาสตร์การเงินไทย เป็นวันที่เริ่มต้นเปลี่ยนโฉมหน้าการเงินไทยครั้งยิ่งใหญ่ครั้งหนึ่ง สำหรับประเทศไทย เป็นวันแรกที่ประเทศไทยเปิดประตูการเงินให้เป็นศูนย์กลางการเงินในภูมิภาค เพราะเป็นวันที่ทางราชการไทยทำพิธีมอบใบอนุญาตการประกอบธุรกิจ BIBFs หรือ Bangkok International Banking Facilities ให้แก่ธนาคารไทยและต่างประเทศรวม 47 ธนาคาร โดยมี ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัยเป็นประธานในพิธี

ธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการวิเทศธนกิจ ธนาคารพาณิชย์ไทยและธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการวิเทศธนกิจครั้งแรก 47 ธนาคาร ประกอบด้วย

ธนาคารพาณิชย์ไทย	15	ธนาคาร
สาขานาคารพาณิชย์ต่างประเทศในประเทศไทย	12	ธนาคาร
ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศรายใหม่	20	ธนาคาร
รวม	47	ธนาคาร

ธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการวิเทศธนกิจในครั้งนี้ หลายธนาคารมีเงื่อนไขที่แตกต่างกัน โดยมีบางธนาคารที่เริ่มประกอบกิจการได้เลยในทันที แต่บางธนาคารก็ยังไม่เปิดไม่ได้ในทันที

ธนาคารที่ได้รับอนุญาต

1. ธนาคารพาณิชย์ไทย จำนวน 15 ธนาคาร

- ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารไทยทนุ จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารทหารไทย จำกัด
- ธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยการ จำกัด
- ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารกรุงไทย จำกัด
- ธนาคารเอเชีย จำกัด (มหาชน)

- ธนาคารนครธน จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารศรีนคร จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารมหานคร จำกัด
- ธนาคารแหลมทอง จำกัด
- ธนาคารสหธนาคาร จำกัด

2. สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศในประเทศไทย จำนวน 12 ธนาคาร มีดังนี้

- ธนาคารซีทีแบงก์
- ธนาคารแห่งโตเกียว จำกัด
- ธนาคารซาบูระ จำกัด
- ธนาคารภารตโอเวอร์ซีส์ จำกัด
- ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้ จำกัด
- ธนาคารเซสแมนแฮตตัน
- ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด
- ธนาคารอินโดซูเอซ
- ธนาคารซิกวีวีดี แปซิฟิก เอเชียัน จำกัด
- ธนาคารคอยซ์แบงก์
- ธนาคารโพร์ซีส์
- ธนาคารแห่งอเมริกาฯ

3. ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศรายใหม่ จำนวน 20 ธนาคาร คือ

ชื่อธนาคาร	ประเทศ
The Industrial Bank of Japan, Limited	ญี่ปุ่น
The Long-Term Credit Bank of Japan, Limited	ญี่ปุ่น
The Sanwa Bank, Limited	ญี่ปุ่น
The Sumitomo Bank, Limited	ญี่ปุ่น
The Dai-Ichi Kangyo Bank, Limited	ญี่ปุ่น

The Mitsubishi Bank, Limited	ญี่ปุ่น
The Bank of New York	สหรัฐอเมริกา
Bankers Trust Company	สหรัฐอเมริกา
American Express Bank, Limited	สหรัฐอเมริกา
Societe Generale	ฝรั่งเศส
Credit Lyonnais	ฝรั่งเศส
Banque National de Paris	ฝรั่งเศส
ABN-AMRO Bank N.V.	เนเธอร์แลนด์
International Neder Landen Bank N.V.	เนเธอร์แลนด์
The Development Bank of Singapore, Limited	สิงคโปร์
The Bank of Nova Scotia	แคนาดา
The Bank of China	สาธารณรัฐประชาชนจีน
Korea Exchange Bank	สาธารณรัฐเกาหลี
Dresdner Bank AG	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
Skandinaviska Enskilda Banken	สวีเดน

ความหมายของกิจการวิเทศธนกิจ (BIBFs) “กิจการวิเทศธนกิจ” หมายความว่า กิจการของธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการวิเทศธนกิจเพื่อการให้กู้ยืมในต่างประเทศ กิจการวิเทศธนกิจเพื่อการให้กู้ยืมในประเทศหรือธุรกิจวิเทศธนกิจอื่น

ประเภทกิจการวิเทศธนกิจ กิจการวิเทศธนกิจที่ธนาคารพาณิชย์จะประกอบได้ในประเทศไทย แบ่งได้ดังต่อไปนี้

1. กิจการวิเทศธนกิจเพื่อการให้กู้ยืมในประเทศ (OUT-IN) “กิจการวิเทศธนกิจเพื่อการให้กู้ยืมในประเทศ” หมายถึง การประกอบธุรกิจดังต่อไปนี้

1.1 การรับฝากหรือการกู้ยืมเงินตราต่างประเทศจากต่างประเทศจาก

- นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ และไม่ได้ประกอบกิจการในประเทศไทย เว้นแต่ธนาคารต่างประเทศที่มีสาขาหรือสำนักงานผู้แทนในประเทศไทยหรือนิติบุคคลอื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

- สาขาในต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ไทย
- บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทยและมีภูมิลำเนาหรืออยู่ในต่างประเทศ

ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะนำไปให้กู้ยืมเป็นเงินตราต่างประเทศในประเทศไทย โดยมีการเบิกถอนเงินกู้ยืมแต่ละครั้งไม่ต่ำกว่าจำนวนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.2. การรับฝากหรือการกู้ยืมเงินตราต่างประเทศจากกิจการวิเทศธุรกิจอื่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะนำไปให้กู้ยืมเป็นเงินตราต่างประเทศในประเทศไทย โดยมีการเบิกถอนเงินกู้ยืมแต่ละครั้งไม่ต่ำกว่าจำนวนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

2. กิจการวิเทศธุรกิจเพื่อการให้กู้ยืมในต่างประเทศ (OUT-OUT) “กิจการวิเทศธุรกิจเพื่อการให้กู้ยืมในต่างประเทศ” หมายความว่า การประกอบธุรกิจดังต่อไปนี้

- การรับฝากหรือการกู้ยืมเงินบาทจากต่างประเทศจากธนาคารต่างประเทศในต่างประเทศหรือสาขาในต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะนำไปให้กู้ยืมแก่ธนาคารต่างประเทศในต่างประเทศ สาขาในต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ไทยหรือกิจการวิเทศธุรกิจอื่นๆ

- การรับฝากหรือการกู้ยืมเงินตราต่างประเทศจากกิจการวิเทศธุรกิจอื่นๆ กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะนำไปให้กู้ยืมเป็นเงินตราต่างประเทศในต่างประเทศ หรือธุรกิจกิจการวิเทศธุรกิจอื่น กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา

- การรับฝากหรือการกู้ยืมเงินบาทจากกิจการวิเทศธุรกิจอื่นๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะนำไปให้กู้ยืมแก่ธนาคารต่างประเทศในต่างประเทศ สาขาในต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ไทย หรือกิจการวิเทศธุรกิจอื่นๆ

- การรับฝากหรือการกู้ยืมเงินตราต่างประเทศจากต่างประเทศจาก

- (ก) บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทยและมีภูมิลำเนาหรืออยู่ในต่างประเทศ
- (ข) สาขาในต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ไทย
- (ค) นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศและไม่ได้ประกอบกิจการภายในประเทศไทย เว้นแต่ธนาคารต่างประเทศที่มีสาขาหรือสำนักงานผู้แทนในประเทศไทย หรือนิติบุคคลอื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะนำไปให้กู้ยืมเป็นเงินตราต่างประเทศในต่างประเทศหรือ
แก่กิจการวิเทศธนกิจอื่นๆ กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือทุนรักษาระดับอัตรา
แลกเปลี่ยนเงินตรา

3. ประเภทธุรกิจวิเทศธนกิจ (Investment Banking) ธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับอนุญาตให้
ประกอบกิจการวิเทศธนกิจ สามารถประกอบธุรกิจดังต่อไปนี้ ตามประกาศเพิ่มเติมของธนาคาร
แห่งประเทศไทยคือ

- การเป็นที่ปรึกษาทางการเงิน
- การให้บริการข่าวสาร ข้อมูลทางการเงินและเศรษฐกิจทั่วไป
- การเป็นที่ปรึกษาในการซื้อกิจการ รวมกิจการหรือควบกิจการ
- การจัดการออก (Arranging) หรือการจัดจำหน่าย (Underwriting) ตราสาร

แสดงสิทธิในหนี้ที่ออกจำหน่ายในต่างประเทศ แต่ในกรณีที่ผู้ออกตราสารอยู่ในประเทศ กิจการ
วิเทศธนกิจของสาขาของธนาคารต่างประเทศต้องประกอบธุรกิจนี้ร่วมกับกิจการวิเทศธนกิจของ
ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย

- การจัดทำหรือวิเคราะห์โครงการเพื่อการลงทุน

ทั้งนี้ต้องแยกบัญชีในการประกอบธุรกิจตามข้อนี้จากกิจการวิเทศธนกิจอย่างชัดเจนเสมือน
หนึ่งเป็นคนละนิติบุคคล

4. ประเภทธุรกิจวิเทศธนกิจอื่น (Certain International Banking Business) “ธุรกิจวิเทศ
ธนกิจอื่น” หมายความว่า การประกอบธุรกิจดังต่อไปนี้

(1) การอ่าวัด การรับรอง หรือการค้ำประกันหนี้ใดๆที่เป็นเงินตราต่างประเทศ
เฉพาะที่คู่กรณีที่อยู่นอกประเทศ หรือธนาคารรับอนุญาตตามกฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

(2) การจัดหาเงินกู้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศที่มีแหล่งที่มาจากต่างประเทศให้แก่
ผู้ต้องการกู้เป็นเงินตราต่างประเทศหรือการเป็นผู้จัดการในการจัดหาเงินกู้ที่เป็นเงินตราต่าง
ประเทศที่มีแหล่งที่มาจากต่างประเทศในลักษณะการให้กู้ (Loan Syndication) แก่ผู้ต้องการกู้เงิน
ตราต่างประเทศ

(3) การซื้อขายเงินปรัวรรตต่างประเทศที่ไม่ใช่เงินบาท (Cross-Currency) กับลูก
ค้าในต่างประเทศ กิจการวิเทศธนกิจอื่น กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย ทุนรักษา
ระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราธนาคารรับอนุญาตตามกฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินหรือลูก
ค้าในประเทศที่กิจการวิเทศธนกิจนั้นให้กู้ยืมเงินตราต่างประเทศ

(4) การเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต การแจ้งการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต การรับซื้อ
ลดหรือเรียกเก็บเงินตามเลตเตอร์ออฟเครดิตและการยืนยันเลตเตอร์ออฟเครดิตที่เป็นเงินตราต่าง
ประเทศ เฉพาะกรณีและผู้ซื้อและผู้ขายสินค้าตามข้อตกลงแห่งเลตเตอร์ออฟเครดิตนั้นอยู่นอก
ประเทศ และสินค้าตามข้อตกลงนั้นไม่ได้ส่งออกหรือนำเข้ามาในประเทศไทย

สินเชื่อวิเทศธนกิจ การให้สินเชื่อ OUT-OUT และ OUT-IN แก่ธุรกิจประเภทต่างๆ ปี
2545 การให้สินเชื่อวิเทศธนกิจประเภทการอุตสาหกรรม การสาธารณูปโภค การธนาคารและ
ธุรกิจการเงินและการพาณิชย์มีสัดส่วนเปรียบเทียบกับยอดรวมสินเชื่อวิเทศธนกิจคิดเป็นร้อยละ
43.7, 22.2, 12.1 และ 10.4 ตามลำดับ

สินเชื่อวิเทศธนกิจเป็นแหล่งเงินทุนให้ธุรกิจสาขาต่าง ๆ กุ้ยืมเพื่อการลงทุนและกระตุ้น
เศรษฐกิจไทยขยายตัว โดยเฉพาะการประกอบกิจการวิเทศธนกิจสาขาต่างจังหวัดของธนาคาร
พาณิชย์ ช่วยให้ธนาคารพาณิชย์ต่างจังหวัดมีการแข่งขันสูง และส่งเสริมการให้บริการแก่ลูกค้าใน
จังหวัดต่างๆ เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 5.1
สินเชื่อกิจกรรมแยกตามประเภทธุรกิจ Out-In and Out-Out
ยอดคงค้าง ณ. สิ้นเดือน ธันวาคม

หน่วย: ล้านบาท

ประเภทธุรกิจ	Out-In						Out-Out						Total Out-In and Out-Out					
	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2540	2541	2542	2543	2544	2545
	1. การเกษตรและปศุสัตว์	9,302	4,156	2,495	1,316	892	667	865	1,026	1,025	721	342	342	10,167	5,182	3,520	2,037	1,309
2. การเหมืองแร่และ อัญมณี	21,547	12,450	10,303	5,589	2,565	2,964	33	20	-	162	238	238	21,580	12,470	10,303	5,751	2,565	3,202
3. การอุตสาหกรรม	733,667	459,032	287,920	220,504	147,424	101,522	65,468	20,754	7,819	7,685	5,596	4,615	799,135	479,786	295,719	228,189	153,000	106,137
4. การก่อสร้าง	33,911	14,703	10,352	8,487	4,041	2,846	49,026	4,056	1,051	-	-	1,211	82,957	18,759	11,403	8,487	4,041	4,057
5. การพาณิชย์	198,146	59,005	61,748	41,454	21,170	24,904	7,399	2,564	1,533	1,057	1,247	461	205,545	101,969	63,281	42,511	22,417	25,365
6. การธนาคารและ ธุรกิจการเงิน	160,777	57,909	28,064	26,237	25,447	14,304	228,645	79,835	35,758	20,041	13,275	15,015	389,422	137,744	63,822	46,278	38,722	29,319
7. ธุรกิจเกี่ยวกับ อสังหาริมทรัพย์	53,316	19,259	11,727	8,258	7,579	5,159	71,670	17,275	3,145	3,971	4,429	2,871	124,386	35,534	14,872	12,229	8,808	8,030
8. การสาธารณสุขโลก	83,086	55,773	50,920	61,522	54,024	49,753	22,398	10,574	7,866	3,842	3,809	4,154	105,464	66,147	38,786	65,364	58,233	53,907
9. การบริการ	116,461	42,889	23,148	12,461	9,605	6,655	25,331	10,405	5,487	6,654	3,653	5,329	141,792	53,294	28,635	19,115	13,258	11,984
10. การสุขภาพโลก ส่วนบุคคล	815	414	465	1,153	1,068	-	-	-	-	-	-	-	815	414	465	1,153	1,068	-
รวม	1,411,028	765,990	487,122	386,981	270,945	208,774	470,835	146,709	63,684	41,133	32,476	34,226	1,881,863	912,259	550,806	431,114	303,421	243,040

ที่มา: สายฐานข้อมูล ธนาคารแห่งประเทศไทย

กิจกรรมที่ 1

ให้นักศึกษาหาข้อมูลและรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิเทศนกิจในด้านต่าง ๆ เช่น
ความเป็นมา ความหมาย ประเภทกิจการของวิเทศนกิจ

วิเทศนกิจและผลกระทบเศรษฐกิจไทย

วิเทศนกิจไทยเจริญเติบโตการให้สินเชื่อหลายประเภทขยายตัว เช่น การพาณิชย์ การอุตสาหกรรม การสาธารณสุข โภค การท่องเที่ยว และการบริการ เป็นต้น เศรษฐกิจไทยโดยรวมขยายตัวดีขึ้น การลงทุนและการจ้างงานเพิ่มขึ้น

สินเชื่อวิเทศนกิจ จำแนกเป็น OUT-IN และ OUT-OUT หลังจากวิกฤตเศรษฐกิจไทย (กลางปี 2540) รัฐบาลได้เริ่มแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจเรื้อรังและเร่งรัดการฟื้นตัวของธุรกิจหลายประเภท วิเทศนกิจไทยมีบทบาทให้สินเชื่อประเภท OUT-IN สำหรับธุรกิจประเภทอุตสาหกรรมก่อสร้างและสาธารณสุข โภคเพิ่มขึ้น

สินเชื่อประเภท OUT-OUT กระจุกตัวอยู่ในสินเชื่อภาคเศรษฐกิจทั่วไป โดยเฉพาะการธนาคารและธุรกิจการเงินคิดเป็นร้อยละ 43.9 เมื่อเปรียบเทียบกับยอดรวม รองลงมาเป็นการบริการ การอุตสาหกรรมและการสาธารณสุข โภคคิดเป็นร้อยละ 15.6, 13.5 และ 12.1 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป้าหมายที่สำคัญในการจัดตั้งวิเทศนกิจไทย คือ บทบาทการเป็นศูนย์กลางทางการเงิน ในภูมิภาคเอเชียโดยผ่านสินเชื่อประเภท OUT-OUT พบว่าการให้สินเชื่อลดลงปี 2540 และปี 2545 คิดเป็นร้อยละ 25.0 และ 14.1 เมื่อเปรียบเทียบกับยอดรวมสินเชื่อ OUT/IN ทั้งนี้ เนื่องจากประเทศไทยประสบปัญหาหลายประการ เช่น การหาลูกค้าที่มีคุณภาพและความเสียเปรียบประเทศสิงคโปร์และญี่ปุ่นได้ดำเนินการเชิงรุกในภูมิภาคอินโดจีนก่อนประเทศไทยแล้ว

การเคลื่อนย้ายเงินทุนสุทธิภาคเอกชน กิจการวิเทศนกิจมีผลกระทบเงินทุนเคลื่อนย้ายภาคเอกชนในธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ประเภทเงินกู้ยืม (Other Loan) ในปี 2538 และ 2539 เงินกู้ยืมภาคเอกชนเกินดุล 38,093 และ 138,022 ล้านบาทตามลำดับ และหลังปี 2540 เป็นต้นไปขาดดุลเศรษฐกิจเนื่องจากเศรษฐกิจประเทศไทยขยายตัวในอัตราสูง การลงทุนสูงกว่าทางด้านการออมประมาณมากกว่าร้อยละ 6 นักลงทุนจึงต้องพึ่งพิงเงินกู้จากต่างประเทศเพื่อการลงทุนในระดับสูง เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจไทยกลางปี 2540 นโยบายการเงินเปลี่ยนแปลงและภาวะเศรษฐกิจชะลอ

ตัว ผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศรุนแรง ทางรายได้เปิดโอกาสให้มีแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำลงในประเทศและเป็นการสะดวกสำหรับลูกค้าในการติดต่อกับแหล่งเงินทุน จึงทำให้นักลงทุนหันมากู้เงินจากแหล่งเงินทุนในประเทศมากขึ้นและคืนเงินกู้ยืมต่างประเทศจำนวนมาก

ตารางที่ 5.2
เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิภาคเอกชน

หน่วย: ล้านบาท

ประเภทธุรกิจ	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544
1. ธุรกิจธนาคาร	279,673	126,771	227,095	227,095	397,846	263,983	-90,638
1.1 ธนาคารพาณิชย์	77,243	10,843	227,095	524,633	-44,359	-103,920	-32,585
1.2 กิจการวิเทศธนกิจ	202,430	115,928	-35,937	-386,390	-353,487	-160,063	-58,053
2. ธุรกิจไม่ใช่ธนาคาร	237,969	333,784	-52,625	-120,463	-108,117	-120,544	-89,838
2.1 เงินลงทุนโดยตรง	29,064	36,823	105,262	205,217	121,811	113,188	160,030
2.2 เงินกู้ยืม	38,093	138,022	-130,397	-164,381	-165,955	-180,778	-122,607
2.3 เงินลงทุนในหลักทรัพย์	81,721	88,242	138,268	20,502	14,884	3,066	-29,466
2.4 เงินฝากในรูปบัญชีเงินบาท ของผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ	84,163	73,764	-156,248	-173,816	-106,929	-14,040	-59,398
2.5 สินเชื่อการค้า	6,363	-3,702	-18,955	-18,756	23,611	-30,691	-20,981
2.6 เงินทุนอื่นๆ	-1,435	635	9,455	10,771	4,461	-11,280	-17,416
รวม	517,642	460,555	-279,720	-645,096	-505,969	-384,527	-180,476

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

แนวโน้มกิจการวิเทศธนกิจไทย

หลังวิกฤตการณ์การเงินกลางปี 2540 การดำเนินงานของกิจการวิเทศธนกิจไทยปรับตัวในเชิงลดถอยลงอย่างต่อเนื่อง เมื่อวัดจากจำนวนกิจการวิเทศธนกิจต้องปิดตัวเองไปแล้ว 17 ราย

ตารางที่ 5.3
จำนวนวิเทศกิจการ

ปี	จำนวนวิเทศกิจการ เปิดดำเนินการ
2540	48
2541	46
2542	44
2543	41
2544	35
2545 (ม.ค. - ก.ย.)	31

ปริมาณธุรกรรมเมื่อวัดจากยอดสินเชื่อกค้างได้ปรับตัวลดลงเป็นลำดับ โดยที่ยังไม่มีสัญญาณการฟื้นตัวเกิดขึ้นจากที่เคยสูงถึง 1.88 ล้านล้านบาท ณ สิ้นปี 2540 เหลือเพียง 2.43 แสนล้านบาท ณ สิ้นธันวาคม 2545 คิดเป็นอัตราการลดลงถึง 87.09% จำแนกเป็นการลดลงในธุรกรรม OUT-IN และ OUT-OUT 85.20% และ 92.73% ตามลำดับ สาเหตุจากภาวะเศรษฐกิจโลกยังไม่เติบโตเท่าที่ควร ทำให้ความต้องการสินเชื่อเงินตราต่างประเทศยังไม่มากนัก ประกอบกับธุรกรรม OUT-IN ต้องแข่งขันกับสินเชื่อเงินบาทที่ระบบสถาบันการเงินมีสภาพคล่องส่วนเกินอยู่และทิศทางดอกเบี้ยเงินบาทยังทรงตัวในระดับต่ำและอาจจะลดลงได้อีกเล็กน้อย ทำให้ส่วนต่างระหว่างการกู้เงินบาทกับการกู้เงินต่างประเทศไม่มากพอที่จะคุ้มครองความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน อย่างไรก็ตามยังมีลูกค้ากลุ่มที่มีรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศจึงไม่ต้องการแบกรับความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ลูกค้ากลุ่มนี้มีความต้องการใช้บริการกิจการวิเทศธนกิจอยู่ เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศอยู่ในระดับต่ำกว่าประมาณ 4% เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสถาบันการเงินภายในประเทศไทยประมาณ 4.5-6%

กิจกรรมที่ 2

ให้ศึกษาเชิงวิเคราะห์กิจกรรมวิเทศนกิจมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจประเทศไทยอย่างไร

สรุป

การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและธุรกิจระหว่างประเทศผลักดันให้ประเทศไทยก้าวสู่ศูนย์กลางการเงินในภูมิภาคเอเชีย จึงจำเป็นต้องสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบการเงินของไทย วิเทศนกิจไทย หรือ BIBFs จึงมีความสำคัญและบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย วัตถุประสงค์ก็คือการผลักดันให้ประเทศไทยก้าวไปสู่ศูนย์กลางการเงินในภูมิภาคเอเชีย ผลักดันให้ระบบธนาคารพาณิชย์ไทยเป็นสากลมากขึ้น โดยนำมาตรฐาน BIS มาใช้เพื่อให้ธนาคารปรับปรุงวิธีการทำงานและเพิ่มความเชื่อมั่นในระบบการธนาคารของไทยมากขึ้น วิเทศนกิจหมายถึงเรื่องกิจการเกี่ยวกับทรัพย์สินต่างประเทศ รูปแบบศูนย์กลางการเงินระหว่างประเทศตามลักษณะธุรกิจมี 3 ประเภท คือ (1) ศูนย์ระดมเงินทุน (2) ศูนย์กลางการเงินเต็มรูปหรือครบวงจร และ (3) ศูนย์ลงบัญชี

กิจการวิเทศนกิจเป็นกิจการของธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการวิเทศนกิจเพื่อการให้กู้ยืมในต่างประเทศ กิจการวิเทศนกิจเพื่อการให้กู้ยืมในประเทศหรือธุรกิจวิเทศนกิจอื่น สิ้นเชื่อแยกตามประเภทธุรกิจวิเทศนกิจแบ่งได้ดังนี้ (1) กิจการวิเทศนกิจเพื่อการให้กู้ยืมในประเทศ (OUT-IN) (2) กิจการวิเทศนกิจเพื่อการให้กู้ยืมในต่างประเทศ (OUT-OUT) สิ้นเชื่อวิเทศนกิจเป็นแหล่งเงินทุนให้ธุรกิจสาขาต่างๆ กู้ยืมเพื่อการลงทุนและกระตุ้นเศรษฐกิจไทยขยายตัวโดยเฉพาะวิเทศนกิจไทยเติบโตและการให้สินเชื่อหลายประเภทขยายตัว เช่น การพาณิชย์ การอุตสาหกรรม การสาธารณูปโภค การท่องเที่ยวและการบริการ เป็นต้น

แบบฝึกหัด

1. ท่านเข้าใจคำว่า “วิเทศธุรกิจ” อย่างไรจงอธิบาย
2. วิวัฒนาการของวิเทศธุรกิจไทย ภูมิหลังมาอย่างไร
3. รูปแบบศูนย์กลางการเงินระหว่างประเทศมีกี่รูปแบบ
4. ประเภทของกิจการวิเทศธุรกิจมีอะไรบ้าง
5. วิเทศธุรกิจมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยอย่างไร